

Физика 1

предавање (8.5.2020.)

Горан Попарић

Ньютон закон гравитации

$$\vec{F} = -\gamma \frac{m_1 \cdot m_2}{r^2} \cdot \vec{r}_0$$

$$\gamma = 6,67 \cdot 10^{-11} \frac{\text{Nm}^2}{\text{kg}^2}$$

универсальная гравитационная постоянная

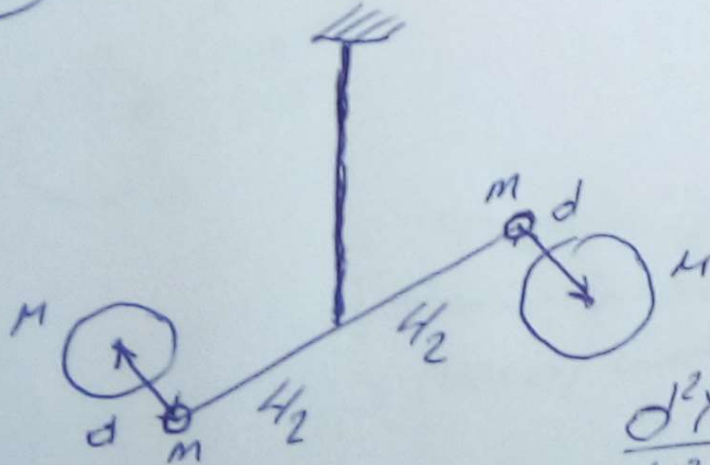
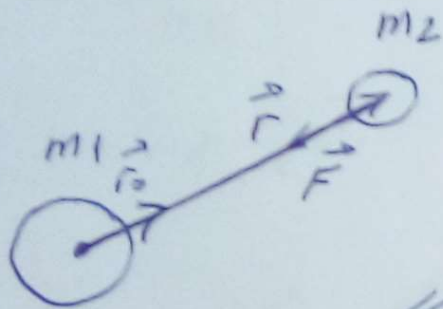
Кавендиш (Cavendish) 1798

Горизонтальная балка:

моменты сил

$$M = \sum \frac{L}{L} \cdot \gamma \frac{mM}{d^2} = k\varphi$$

Горизонтальная
консоль

$$J \cdot \frac{d^2 \varphi}{dt^2} = -k\varphi \quad (J = 2m(\frac{L}{2})^2)$$

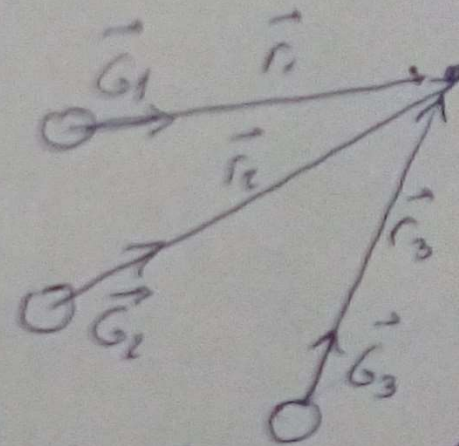
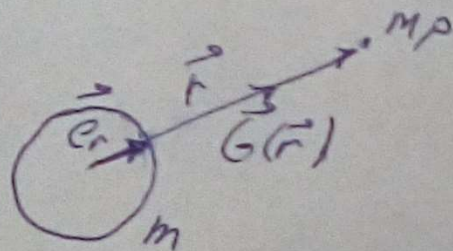
$$\frac{d^2 \varphi}{dt^2} + \left(\frac{k}{J}\right) \varphi = 0 \Rightarrow T = \frac{2\pi}{\omega} = 2\pi \sqrt{\frac{J}{k}} = 2\pi \sqrt{\frac{mL^2}{2k}}$$

Закон гравітаційної взаємодії
векторна суперпозиція:

$$\vec{F} = m_p \cdot \vec{G}$$

$$\Rightarrow \vec{G} = \frac{\vec{F}}{m_p} = -\gamma \frac{m_p m}{r^2} \vec{e}_r \cdot \frac{1}{m_p}$$

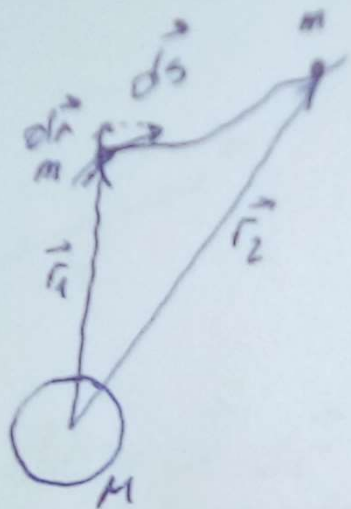
$$\vec{G} = -\gamma \frac{m}{r^2} \vec{e}_r$$

$$\vec{G} = \sum_{i=1}^n \vec{G}_i = \sum_{i=1}^n \frac{\vec{F}_i}{m_p} = -\sum_{i=1}^n \gamma \frac{m_i}{r_i^2} \vec{e}_{r_i}$$

Ускладнюємо задачу
Гравітаційний поле з боку мас
у певній точці простору.

Роботу виконує сила

$$dA = \vec{F} \cdot d\vec{s} = -\gamma \frac{mM}{r^2} \underbrace{\vec{e}_r \cdot d\vec{s}}_{dr}$$

$$A_{12} = \int_{r_1}^{r_2} -\gamma \frac{mM}{r^2} dr = \gamma mM \left(\frac{1}{r_2} - \frac{1}{r_1} \right)$$

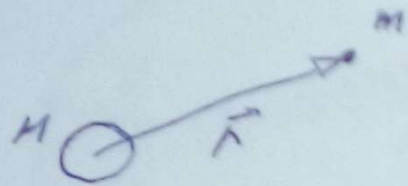
$$dA = -dU \Rightarrow A_{12} = U_1 - U_2 = -\gamma mM \left(\frac{1}{r_1} - \frac{1}{r_2} \right)$$

$$r_2 \rightarrow \infty \Rightarrow U = U_1 = -\gamma mM \frac{1}{r_1}$$

Потенціальна енергія яко маси m у гравітаційному полі яко маси M.

означає роби́ть всю роботу зростає у гравітаційному полі яко маси M.

Гравитационна енергија и гравитационни
потенцијал, Гравитационни потенцијал

$$U(\vec{r}) = -G \frac{M \cdot m}{r} \quad - \text{ гравитационна енергија}$$

$$\varphi(\vec{r}) = \frac{U(\vec{r})}{m} = -G \frac{M}{r} \quad - \text{ гравитационни потенцијал}$$

$$dA = \vec{F} \cdot d\vec{r} = -dU$$

\Rightarrow

$$\vec{F} = -\frac{dU}{d\vec{r}} = -\text{grad } U = -\left(\frac{\partial U}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial U}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial U}{\partial z} \vec{e}_z\right)$$

како је:

$$\varphi = \frac{U}{m} \quad \vee \quad \vec{G} = \frac{\vec{F}}{m}$$

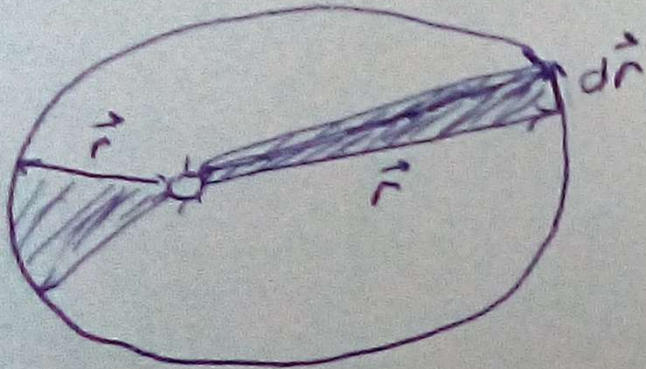
$$\text{grad} = \left(\frac{\partial}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial}{\partial z} \vec{e}_z \right)$$

оператор гравитације

Слика:

$$\vec{G} = -\text{grad } \varphi = -\left(\frac{\partial \varphi}{\partial x} \vec{e}_x + \frac{\partial \varphi}{\partial y} \vec{e}_y + \frac{\partial \varphi}{\partial z} \vec{e}_z \right)$$

Кеплеровы законы

1° Единичные угловые моменты

$$2^{\circ} \frac{d\vec{S}}{dt} = \frac{1}{2} \frac{\vec{r} \times d\vec{r}}{dt} = \frac{1}{2m} (\vec{r} \times m \frac{d\vec{r}}{dt}) = \frac{\vec{L}}{2m} = \text{const}$$

$$\frac{d\vec{L}}{dt} = \vec{M}; \quad \vec{M} = 0 \Rightarrow \frac{d\vec{L}}{dt} = 0 \\ \Rightarrow \vec{L} = \text{const.}$$

$$3^{\circ} a^3 \sim T^3$$

Кеймерову золоту

$$E = E_k + U(r)$$

$$E = \frac{m}{2} \left[\left(\frac{dr}{dt} \right)^2 + \left(\frac{L}{mr} \right)^2 \right] + U(r)$$

$$\underbrace{\left(\frac{mr^2 d\theta}{dt} \right)^2}_{L^2} = \left(r \frac{d\theta}{dt} \right)^2 = (\dot{\theta})^2$$

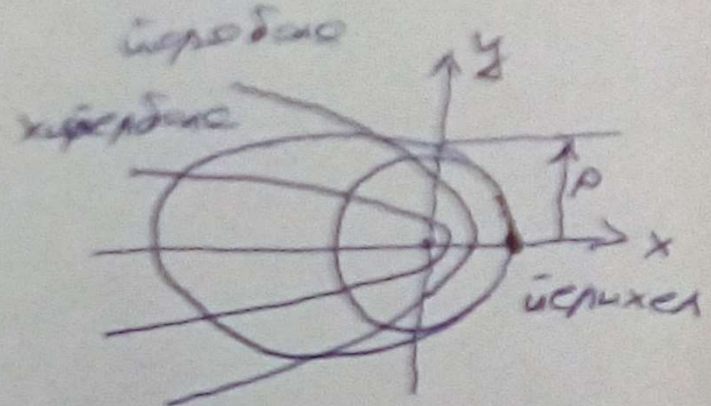
$$\Rightarrow \frac{dr}{dt} = \sqrt{\frac{2(E - U(r))}{m} - \left(\frac{L}{mr} \right)^2}$$

$$dt = \frac{dr}{\sqrt{\frac{2(E - U(r))}{m} - \left(\frac{L}{mr} \right)^2}}, \quad \frac{d\theta}{dt} = \frac{L}{mr^2}$$

$$\Rightarrow d\theta = \frac{L \cdot dr}{r^2 \cdot \sqrt{2m(E - U(r)) - \left(\frac{L}{r} \right)^2}}$$

$$r = \frac{p}{1 - e \cdot \cos \theta}$$

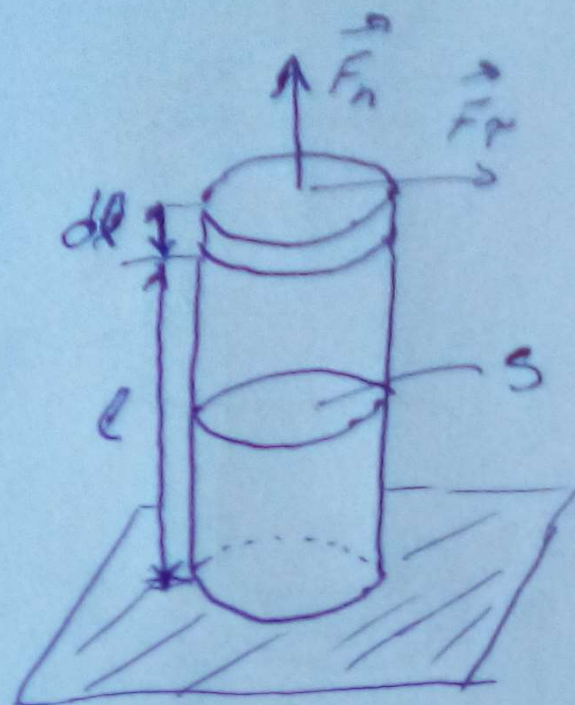
p - параметр ігноранції
 e - ексцентриситет.

$e = 0$ кр.ч.
 $0 < e < 1$ еліпс } $E < 0$

$e = 1$ ігноранція
 $e > 1$ хвост } $E > 0$

Хүч ба зогшил

$$\sigma_n = \frac{F_n}{S}$$

$$\sigma_T = \frac{F_T}{S}$$

$$\delta = \frac{\Delta V}{V} = \frac{\Delta l \cdot S}{l \cdot S}$$

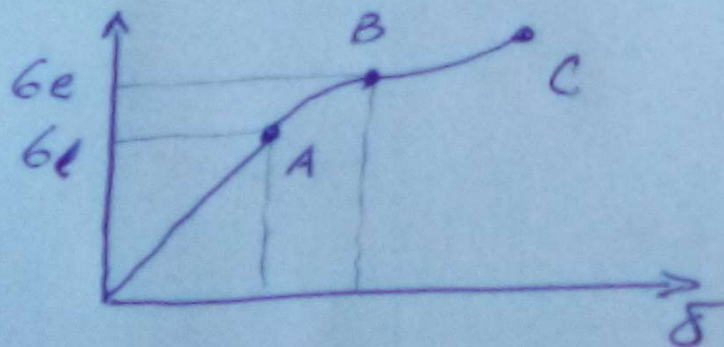
$$\boxed{\sigma = E_Y \cdot \delta}$$

E_Y - Үхэлтийн модуль
elasticity modulus.

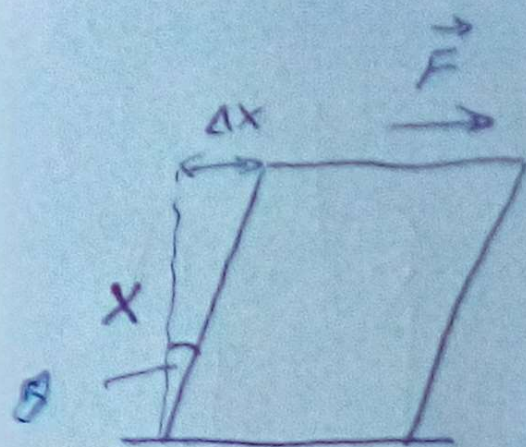
$$\frac{F}{S} = E_Y \cdot \frac{\Delta l}{l}$$

$$F = \left(\frac{E_Y \cdot S}{l} \right) \cdot \Delta l$$

Эхлэл ба хугацаа

Смещение и поворот

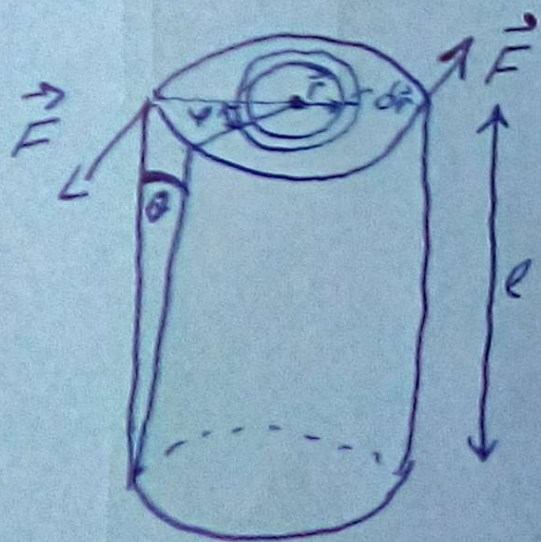

$$\epsilon_T = \frac{F}{S}$$

$$\frac{\Delta x}{x} = \epsilon_T \theta \approx \theta$$

$$\epsilon_T = \frac{F}{S} = G \cdot \frac{\Delta x}{x} = G \cdot \theta$$

G-модуль смещения

Поворот

$$\epsilon_T = \frac{dF}{dS} = \frac{dF}{2\pi r dr} = G \cdot \frac{r \cdot \varphi}{l} = G \cdot \theta$$

$$\Rightarrow dF = G \cdot \frac{2\pi r^2 dr}{l} \cdot \varphi / r$$

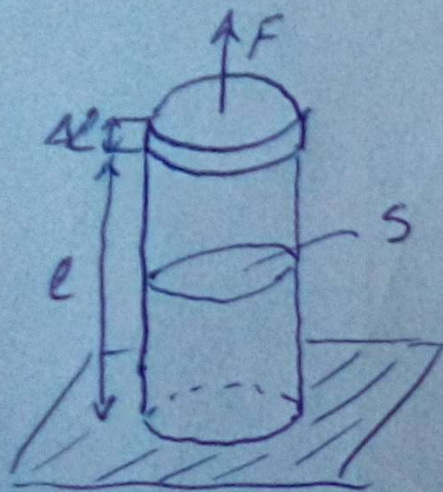
$$dM = r \cdot dF = \frac{2\pi G \cdot r^3 dr}{l} \cdot \varphi$$

$$M = \frac{2\pi G}{l} \left(\int_0^R r^3 dr \right) \cdot \varphi = \left(\frac{\pi G \cdot R^4}{2l} \right) \cdot \varphi = C \cdot \varphi$$

==

C = $\frac{\pi G \cdot R^4}{2l}$

Енергія еластичної деформації

$$dA = F \cdot d(\Delta l) = E_Y \cdot S \cdot \delta d(\Delta l) = E_Y \cdot S \cdot \frac{\Delta l d(\Delta l)}{l}$$

$$A = E_Y \cdot S \cdot \frac{1}{l} \int_0^{\Delta l} \Delta l d(\Delta l) = E_Y \cdot S \cdot \frac{\Delta l^2}{2l}$$

$$A = U = \frac{1}{2} \cdot E_Y \cdot S \cdot l \cdot \frac{\Delta l^2}{l^2} = E_Y \cdot \frac{V}{2} \delta^2$$

$$S_0 = \frac{U}{V} = \frac{1}{2} E_Y \cdot \delta^2$$